EUROOPAN KOMISSIO
VIESTINTÄVERKKOJEN, SISÄLTÖJEN JA TEKNOLOGIAN PÄÄOSASTO

Bryssel 26. toukokuuta 2020
REV2 – korvaa 21. maaliskuuta 2018 päivätyn tiedonannon (REV1)

TIEDONANTO

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA MAARAJOITUKSIA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa[1]. Erosopimuksessa[2] määrätään siirtymäkaudesta, joka päättyy 31. joulukuuta 2020.[3] Siihen saakka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovelletaan Euroopan unionin oikeutta sen kaikilta osin.[4]

Siirtymäkauden aikana EU ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelevat uutta kumppanuutta koskevasta sopimuksesta, jossa määrätään erityisesti vapaakauppa-alueesta. Ei kuitenkaan ole varmaa, tehdäänkö tällainen sopimus ja tuleeko se voimaan siirtymäkauden päättyessä. Tällaiseen sopimukseen perustuva suhde olisi joka tapauksessa markkinoillepääsyä koskevien edellytysten osalta hyvin erilainen kuin tilanne, jossa Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu sisämarkkinoihin[5], EU:n tulliliittoon sekä arvonlisävero- ja valmisteveroalueeseen.

Lisäksi siirtymäkauden päättymisen jälkeen Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulee kolmas maa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon ja soveltamisen osalta EU:n jäsenvaltioissa.

---

1 Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

2 Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä ’erosopimus’ (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7).

3 Siirtymäkautta voidaan ennen 1. päivää heinäkuuta 2020 pidentää kerran enintään yhdellä tai kahdella vuodella (erosopimuksen 132 artiklan 1 kohta). Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on toistaiseksi sulkenut pois tällaisen pidentämisen.

4 Lukuun ottamatta eräitä erosopimuksen 127 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, joista millään ei ole merkitystä tämän tiedonannon kannalta.

5 Vapaakauppasopimuksessa ei määrätä etenkään sellaisista (tavaroiden ja palvelujen alalla sovellettavista) sisämarkkinoiden periaatteista kuin vastavuoroinen tunnustaminen, ’alkuperämaaperiaate’ ja yhdenmukaistaminen. Vapaakauppasopimuksella ei myöskään poisteta tullimuodollisuuksia ja -tarkastuksia, jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden alkuperää ja niihin sisältyviä tuotantopanoksia, eikä tuontiin ja vientiin sovellettavia kieltoja ja rajoituksia.

Sen vuoksi kaikkia asianomaisia ja erityisesti talouden toimijoita muistutetaan oikeudellisesta tilanteesta, jota sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä.

Neuvoja sidosryhmille

Sidosryhmiä, erityisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvia luonnollisia henkilöitä (elleivät he ole jonkin EU:n jäsenvaltion kansalaisia) ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneita yrityksiä, neuvotaan arvioimaan tämän tiedonannon pohjalta, mitä siirtymäkauden päättymisestä seuraa.

Huomautus

Tämä tiedonanto ei koske muita verkkokauppaan liittyviä näkökohtia, kuten verkkokauppaa ja pakettitoimituksia eikä sähköistä kaupankäyntiä ja verkon neutraaliutta, eikä kuluttajansuojaa yleensä.

Näistä aiheista on julkaistu tai laaditaan parhaillaan erillisiä tiedonantoja.[6]

Siirtymäkauden päätyttyä maarajoituksia koskevia EU:n sääntöjä, erityisesti perusteettomien maarajoitusten ja muiden asiakkaiden kansallisuuteen tai asuin- tai sijoittautumispaikkaan perustuvien syrjinnän muotojen torjumisesta sisämarkkinoilla annettua asetusta (EU) 2018/302[7], ei enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Tällä on erityisesti seuraavat vaikutukset:

1. YLEISET SEIKAT

Asetuksella (EU) 2018/302 kielletään asiakkaan kansallisuuteen tai asuin- tai sijoittautumispaikkaan perustuva syrjintä, mukaan lukien perusteettomat maarajoitukset, tietyissä elinkeinonharjoittajan ja asiakkaan välisissä rajat ylittävissä liiketoimissa, jotka liittyvät tavaroiden myyntiin ja palvelujen tarjontaan EU:ssa. Asetuksessa säädetään erityisesti seuraavista asiakkaita suojaavista toimenpiteistä[8]:

- kielletään syrjivät estot tai rajoitukset, joilla asiakkaan pääsy elinkeinonharjoittajan verkkorajapintoihin (kuten verkkosivuille) estetään, sekä kielletään asiakkaan ohjaaminen verkkorajapinnan toiseen versioon ilman asiakkaan ennakkosuostumusta (3 artikla);

- kielletään elinkeinonharjoittajia tietyissä määritellyissä tilanteissa soveltamasta eri asiakasryhmiin syrjivällä tavalla erilaisia tavaroiden tai

[6] https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_fi

[7] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/302, annettu 28 päivänä helmikuuta 2018, perusteettomien maarajoitusten ja muiden asiakkaiden kansallisuuteen tai asuin- tai sijoittautumispaikkaan perustuvien syrjinnän muotojen torjumisesta sisämarkkinoilla (EUVL L 60 I, 2.3.2018, s. 1).

[8] Sekä kuluttajat että yritykset.

palvelujen käyttöehtoja (4 artikla, niin kutsuttu ”paikallisten tavoin” eli ”shop like a local” -periaate);

- kielletään syrjiminen maksamiseen liittyvistä syistä (5 artikla).

2. ASIAKKAAT YHDISTYNEESSÄ KUNINGASKUNNASSA

Siirtymäkauden päättymisen jälkeen Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvat luonnolliset henkilöt (elleivät he ole jonkin EU:n jäsenvaltion kansalaisia ja mahdollinen syrjivä kohtelu perustuu kyseiseen kriteeriin) tai Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet yritykset eivät voi enää hyötyä asetuksen (EU) 2018/302 tarjoamasta suojasta.

- Ensinnäkään kyseiset henkilöt ja yritykset, jotka haluavat käyttää verkkosivustoja EU:ssa, eivät enää hyödy edellä mainitusta kiellosta, joka koskee pääsyn estämistä elinkeinonharjoittajan verkkorajapintoihin. Tämä tarkoittaa sitä, että elinkeinonharjoittaja voi estää kyseisten asiakkaiden pääsyn, rajoittaa sitä tai ohjata heidät verkkosivustonsa erityisversioon, joka voi poiketa siitä, johon asiakkaat alun perin yrittivät päästä.

- Toiseksi kyseiset henkilöt ja yritykset eivät enää voi olla varmoja siitä, että ne voivat tehdä ostoksia tai ottaa EU:ssa vastaan palveluja ”paikallisten tavoin” asetuksen 4 artiklan soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa, joihin kuuluu muun muassa mahdollisuus hyötyä samoista hinnoista ja tavaroiden ja palvelujen toimitusehdoista kuin paikalliset asiakkaat (eli elinkeinonharjoittajan kotijäsenvaltion asiakkaat). Kyseisten asiakkaiden kannalta tämä vaikuttaa tavaroiden ja palvelujen verkkomyyntiin ja verkon ulkopuoliseen myyntiin liittyviin asioihin, kuten tavaroiden toimittamiseen EU:n alueelle tai niiden noutamiseen EU:n alueelta, lippujen ostamiseen jäsenvaltioissa järjestettäviin urheilutapahtumiin tai niissä sijaitseviin huvipuistoihin sekä sähköisesti suoritettavien palvelujen (kuten verkkosäilytyspalvelujen) myyntiin.

- Kolmanneksi kyseisiä henkilöitä tai yrityksiä, jotka käyttävät Yhdistyneessä kuningaskunnassa annettua maksuvälinettä maksaessaan (tai halutessaan maksaa) sähköisesti tavaroista tai palveluista, ei enää suojella elinkeinonharjoittajilta, jotka soveltavat maksutapahtumiin erilaisia ehtoja kuin EU-maiden asiakkaiden maksutapahtumiin tai jotka kieltäytyvät tekemästä kauppaa maksamiseen liittyvistä syistä.

3. EU:SSA TOIMIVAT YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ELINKEINONHARJOITTAJAT

Asetusta (EU) 2018/302 sovelletaan kaikkiin EU:ssa toimiviin elinkeinonharjoittajiin riippumatta siitä, onko elinkeinonharjoittaja sijoittautunut EU:hun vai kolmanteen maahan (asetuksen (EU) 2018/302 johdanto-osan 17 kappale).

Näin ollen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneita ja EU:ssa toimivia elinkeinonharjoittajia sitovat siirtymäkauden päätyttyä edelleen asetuksessa (EU) 2018/302 vahvistetut säännöt siltä osin kuin on kyse niiden EU:ssa harjoittamasta toiminnasta.

Tämän seurauksena asiakkaat, joilla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus tai jotka asuvat jossakin jäsenvaltiossa tai ovat sijoittautuneet johonkin jäsenvaltioon, voivat edelleen vedota edellä mainittuihin asetuksesta johtuviin oikeuksiin näiden elinkeinonharjoittajien osalta.

Maarajoituksia koskevia EU:n sääntöjä käsittelevällä komission verkkosivustolla (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/geo-blocking-digital-single-market) on yleistä tietoa maarajoituksiin sovellettavasta unionin lainsäädännöstä. Verkkosivustoa päivitetään tarpeen mukaan.

Euroopan komissio
Viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosasto